

LETO (VOL.) XI.

MAY 17, 1919

ŠTEV. (No.) 10

AVE MARIA

KATOLIŠKI LIST ZA SLOVENCE
V AMERIKI.

Izhaja vsako drugo soboto.
Published every second Saturday by

Ave Maria Publishing Co.

62 ST. MARKS PL., NEW YORK, N. Y.

"Published and distributed under permit (No. 650) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of New York, N. Y. By order of "the President, A. S. Burleson, Postmaster General."

"Entered as Second Class Matter May 25, 1918, at the Post Office at New York, N. Y. under the Act of March 3, 1879."

"AVE MARIA"

62 ST. MARK'S PLACE, NEW YORK, N.Y.

Published every second Saturday in the interest of the Order of Saint Francis, by the Ave Maria Publishing Company.

Subscription: \$2.00 per year.

"Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 Act of October 3, 1917, authorized on July 26, 1918."

ZAHVALE.

Zahvaljujem se po objavi presv. Srca Jezusovega in blaženi Devici Mariji, pomočnici kristjanov, za uslišano prošnjo v hudi boleznii mojega moža.

Agnes Keller, Lynbrook, L. I., N. Y.

Zahvaljujem se Materi božji za uslišano prošnjo.

Mary Tomšič, Forest City, Pa.

Kakor širok Amerike, tako je tudi tukaj razsajala strašna španska influenza. Naenkrat so zboleli moji štiri otroci in zatekla sem se h kratičel rožnega venca in sem bila uslišana. Obljubila sem, da se zahvalim v listu Ave Maria.

Margaret Kapsch, Elizabeth, N. J.

Obljubila sem javno zahvalo Mariji in Srcu Jezusovemu v listu Ave Maria za uslišano prošnjo. Pošiljam ta mali dar za Ave Maria.

Marija Nemanich, Lorain, O.

Pošljem v dar Mariji \$2 za smarčni altarček in se javno zahvalim Mariji za zdravje v moji družini in za uslišano prošnjo. Rojaki in rojakinje, zatekajte se k naši ljubi materi Mariji. Vas pozdravim.

Mary Svigel, Forest City, Pa.

Zahvaljujem se presv. Srcu Jezusovemu in Mariji Sedem Zalosti za uslišano prošnjo, da se je sin vrnil zdrav iz vojske. Vas pozdravljam.

Elizabeth Gabrenja, Johnstown, Pa.

Podpisana izrekam tebi potom najiskrenejšo zahvalo presv. Srcu Jezusovemu in Mariji Devici za povrnitev zdravja.

Marija Oberstar, Eveleth, Minn.

Srčno se zahvalim Bogu in Mariji za ljubo zdravje 6-letnega sinčka, ki je bil operiran.

Marija Rent, Greenvy, Minn.

Zahvala Mariji Sedem Zalosti in čast sv. Jožefu za pomoč in varstvo mojemu sinu v vojni. Bil je v smrtni nevarnosti, pa je prišel domov čil in zdrav. Za veliko pomoč bodi zahvaljena Marija in sv. Jožef.

Katarina Spreitzer, Omaha, Neb.

Darovi za Ave Maria.

Neimenovan, Forest City, Pa. \$1, John F. Mizera, Ely, Minn. 70c, Marija Čuk, Collinwood, O. \$1, Marija Zupančič, Collinwood, O. 90c, Francis Mervar, Collinwood, O. 50c, Anton Turk, Lawrence, Pa. \$2, Anna Jakše, McGregor, Minn. \$1, Gregor Smrdel, Cleveland, O. 50c, Antonija Zobec, Cleveland, O. 50c, T. Mascl, Woodmere, N. J. \$1, Franciška Tomšič, Lorain, O. 75c, Francis Roitz, Pueblo, Colo. \$2, A. Spolar, Depue, Ill. \$1, Joseph Agnich, Ely, Minn. \$5, Kat. Berce, Iron Mountain, Mich. \$2, Neimenovana, Pittsburgh, Pa. \$2, Marija Kužnik, Cleveland, O. \$2, Franciška Suhadolnik, Cleveland, O. \$1, M. Klemenčič, Cleveland, O. \$1, Neimenovana, Pueblo, Coló. \$5, John Novak, Etua, Pa. \$1.

SLOVENCİ, NAROČAJTE SE NA EDINI SLOV. NABOŽNI LIST AVE MARIA!

ALI SI SE ŽE NAROČIL NA KATOLIŠKI TEDNIK "SLOGA?"

Save and
Succeed
BUY W. S. S.

VERA, UPANJE, LJUBEZEN.

Po resnični dogodbi spisal K.

(Dalje).

V treh dneh je bil Rupnik — mrlič.

Strašen je bil to udarec za težko poskušano Rupnikovo družino. Vendar — Rupnikova družina je bila verna družina. — Vernemu srcu, ki upa v Boga in ki ga ljubi, kaj je težko? Nič! Srce se je vsem otrokom in ubogi vdovi Mrs. Rupnik krčilo v prsih, ko je izginjala mrtvaška krsta v črno zemljo s truplom tolikanj ljubljenega očeta. Toda zaupanje v Boga jih je tolažilo in krepilo, da so junaško nosili težki udarec in težko poskušnjo.

O, kako velika tolažba za človeško srce v nesreči je — sv. vera! To ve oni, ki jo ima!

Ko bi vedel oni, ki je nima, kaj pogreša, kako bi se vrnil s celim srcem in je šel iskat!

To so čutili Rupnikovi v veliki izgubi ljubljenega in dobrega očeta.

Lepa je bila smrt Mr. Rupnika. Izpolnile so se besede: Kakoršno življenje, ta

ka smrt. Do zadnjega izdihljeja je bil pri zavesti. Ko je videl svojo ljubljeno družinico jokati poleg postelje, tolažil jih je s slabim glasom:

“Ne jokaj, žena. Res to boli ločitev. Vendar prej ali slej mora priti.”

S poljubom Križa, s pogledom Nanj uprtim je ugasnilo oko in življenje blagega moža.

Father Dolinar mu je zatisnil ugasle oči in pomolil za ranjkega, blagega Mr. Rupnika.

Smrt rojaka Rupnika je pretresla celo naselbino.

“Škoda tako dobrega moža,” je vzdihnil vsakdo, ko je čul to novico.

Pogreb seveda je bil velik. Cel Washington je bil zbran, da da blagemu možu in prijatelju zadnjo čast in zadnji dokaz spoštovanja in ljubezni.

Pri Rupnikovih so bridko čutili izgubo očeta in gospodarja. Naistarejši sin je

sicer ravno dokončal svojo šolo in je tako mogel ostati v prodajalni. Toda kaj je hotel neizkušeni mladenič.

Mladega Modica je smrt Rupnikova tudi pretresla. Če je že dosedaj skrbel za trgovino, podvojil je sedaj svojo skrb. Trudil se je dan in noč, da bi tako nadomestil tudi Mr. Rupnika. Zavedal se je pač, da je sedaj cela skrb za trgovino le na njegovih ramah. Mrs. Rupnik je tudi precej dobro poznala trgovino in tako so kmalu prišli v stari tir. Mladi Rupnik ni mogel pomagati veliko, vendar vodil je vsaj knjige in račune.

K očetu v saloon Karol ni mogel veliko, ker je imel preveč posla v trgovini. To pa ni bilo prav staremu Modicu, kajti rad bi bil videl, da bi tudi njemu pomagal v trgovini. Stari Modic ni znal dobro angleško, zato je moral pogosto prihajati v trgovino k Rupnikovim, da so mu pomagali reševati razna pisma in poročila. To se mu pa seveda ni dopadlo.

"Popolnoma nas zanemarjaš," mu je nekoč zato rekel očitajoče. "Vse bi dal za Rupnikove, za očeta nimaš nič!"

"Kako morete reči za Rupnikove? Ali ni Rupnikova trgovina tudi moja? Rad sem vam pomagal in vam še sedaj rad pomagam, kolikor morem. Toda jaz pa ne smem zanemarjati lastne trgovine."

"Saj imaš svoj delež tudi v moji," pravi oče.

"Kar sem vam dal, sem vam samo posodil in ni to kak moj delež v trgovini. Povem vam tudi, da nisem posebno navdušen za vašo trgovino. Pregovarjati se s tistimi pijanci in poslušati njih pijane čenče, vrjemite mi, oče, da nimam nič kaj veselja."

"Svoje dni si pa drugače govoril."

Karola je zbudlo očetovo očitaje.

"I seveda sem, ker sem bil neumen in neizkušen fant. Danes sem drugače!"

"Seveda danes so te dobili Rupnikovi pobožnjaki v svojo oblast, sedaj je drugače."

Karola je razžalilo očetovo govorjenje. "Tako govorite vi, oče, meni mlademu svojemu sinu? Bi me raje imeli zopet pijanca? Da bi se potikal po saloonih, kakor sem se v svojih norih letih?"

"Teга nikakor ne. Vendar zakaj bi me prišel sem pa tja v saloon, če že ne radi pijače, da bi meni pomagal."

Karol je opazil, da se v saloonu očeta ne shajajo ravno najboljši Slovenci. — Opazil je, da je oče marsikaj v saloonu dovolil, česar bi kot pošten človek nikdar ne bil smel. Rekel ni še nikdar nič. Danes, ko so ga očetove besede razburile, se pa ni mogel premagati, da bi ne bil povedal svojih misli.

"Veste kaj, oče, ne zamerite mi, da vam bom kar odkrito povedal, kako mislim o vašem saloonu. Nič kaj se mi ne dopade, da se shaja pri vas najslabša družba celega Washingtona."

"Kako to misliš?"

"Kako to mislim? To bi sami lahko vedeli. Veliko stvari vi dovoljuate v saloonu, česar bi noben pošten človek ne smel dovoliti."

"Aha, to so ti najbrže Rupnikovi povedali!"

"Niso mi Rupnikovi tega povedali, temveč sem sam videl. Marsikaj mi pa ljudje, vzlasti žene in matere povedo tu v trgovini. Ravno včeraj je Zajčekavka tu jokala, da je mož zadnjo soboto vso "pedo" pri vas prepil. Ali je to prav, doma pa stradajo?"

"Zakaj pa je sam tako neumen? Saj ni otrok. Kaj ga bom jaz učil, kaj sme in kaj ne sme? Če hoče zapiti vse, kar ima, kaj mu bom jaz branil? Zakaj imam pa trgovino? Business je business. Sicer se pa s teboj ne bom prepiral. Jaz vem, kaj delam in ne potrebujem tvojih naukov."

Več mesecev ni bilo več starega Modica ne k Rupnikovim in ne h Karolu. Mati je celo prenehala kupovati pri Rupnikovih. Šla je raje mimo Rupnikove trgovine k sosedu, židu. Karola in Rupnikove je to bolelo, vendar niso nikdar ničesar rekli. Nasprotno, ako je bil slučajno kdo zunaj pred trgovino, ko je šla mimo, pozdravil jo je vsakdo in nagovoril, kakor bi nič ne bilo.

Father Dolinar je tudi izvedel o neredu v Modičevem saloonu in je zato prišel nekoč h Karolu in ga prosil, da bi opomnil svojega očeta.

"Saj sem jim že povedal, pa so mi tako zamerili, da me niti ne pogledajo več. Mati gredo tudi sedaj raje k židu kupovat, kakor k meni."

"O, potem moram sam stopiti enkrat k njim in jih opozorim."

"Strašno se jim boste zamerili, ako greste."

"To vem sam. Zato sem hotel, da bi ti, Karol, najprej poskusil. Vendar, ako si že storil svojo dolžnost, potem moram sam iti tja."

"Hudi bodo!"

"Naj bodo. Jaz bom storil svojo dolžnost, oče naj pa store, kar hočejo. Več žena je prišlo že tožit, kako njih moške zapivajo pri Modicu svoje težko zaslužene centke. Tudi več mater je bilo pri meni, da so jim tam sinove pokvarili, da se tam igra za denar in še marsikaj hujšega"...

"Da, o vsem tem sem čul tudi jaz in sem jim o tem povedal, pa so rekli", da je to "business".

"Da! Šel bom k njim in jih opomnil."

Karola je jako bolelo in silno je obžaloval, da je dal očetu tistih tisoč dolarjev, da so mogli začeti saloon. Vendar, on ni mogel slutiti, da bode šlo tako.—Bolelo ga je tudi, ker ga je bilo sram.

"Sram me je, Father, da morate o mojem očetu čuti kaj takega."

"Kaj te bode sram? Saj nisi ti odgovoren za svojega očeta. Molimo zanje, to je vse, kar moremo storiti. Kar posebno obžalujem je to, da mati vse to puste. V cerkev jih nikoli več ni. In kar me pa zelo boli je, ko tudi tvoji bratje in sestre opuščajo cerkev. Mlajšega brata že tri mesece ni bilo h krščanskem nauku. Sestra je poslala že več opominov, pa nič ne pomaga. Bojim se, da bodo oče prodali vso svojo družino v nesrečo."

"Res žalostno!"

"Kaj pa, ko bi vendar še ti enkrat šel k njim z ženo in jih opomnil. Najprej grem jaz, v nedeljo večer pa še ti pridi."

"Nerad storim. Vendar vam rad pomagam, ako morete rešiti očeta in celo družino."

"Da, Karol, pomagaj mi. Jaz sem prepričan, da bodo meni jako zamerili ta korak in da bodo postali moj hud nasprotnik. Zato pa pridi še ti in jih potolaži. Morda bode pomagalo."

In tako sta res oba storila.

(Dalje prih.)

PRIDITE, MOLIMO GA!

Rev. J. Plaznik.

II. POGLAVJE.

Sredi med vami pa stoji, katerega vi ne poznate."

Naša prva dolžnost do Jezusa v najsvetejšem zakramentu je ta, da verujemo v Njegovo pričujočnost.

Da je Jezus resnično pričujoč v najsvetejšem zakramentu, je verski nauk. Dokaz za to imamo v svetem pismu; tako uči tudi sveta Cerkev.

Ustanovitev tega zakramenta je Jezus napovedal s temi besedami: "Jaz sem živi kruh, ki je prišel z nebes; kdor je od tega kruha, bo živel vekomaj. Kruh, katerega bom jaz dal, je Moje meso za življenje sveta. Resnično, resnično vam povem, ako ne boste jedli mesa Sinu človekovega in pili njegove krvi, ne boste imeli življenja v sebi." Poznej pa je ustanovil ta zakrament.

Bilo je na Veliki četrtek, na večer pred njegovim trpljenjem, da ga je ustanovil. Jezus se je vsedel, da bi jedel velikonočno jagnje in Njegovi dvanajsteri apostoli z njim. Ko so bili pri mizi, je Jezus vzel kruh, ga blagoslovil, razlomil in dal apostolom rekoč: "Vzemite in jejte; to je Moje telo." Vzel je tudi kelih, v katerem je bilo vino, ga blagoslovil ter dal svojim učencem z besedami: "Pijte iz njega vsi;

to je Moja kri." Kadarkoli to delate, storite v Moj spomin."

V svojem prvem pismu Korinčanom sveti apostol Pavel hudo biča one, ki bi se drznili približati se temu zakramentu z omadeževano vestjo. Daje nam tudi nalogo, da izprašamo svojo vest, predno gremo k svetemu obhajilu. "Kdorkoli bo nevedno jedel ta kruh ali pil kelih Gospodov nevedno, bo kriv telesa in krvi Gospodove. Naj toraj človek sam sebe presodi in tako naj je ta kruh in pije iz tega keliha." Tako vidimo, da sveto pismo jasno govori, da je Jezus resnično pričujoč v najsvetejšem zakramentu.

Kljub tem jasnim izrazom si je drznil Calvin v šestnajstem stoletju trditi, da je sveto Rešnje Telo samo podoba, znamenje telesa in krvi Gospodove. Taka trditev je naravnost v nasprotju z besedami Zveličarjevimi: "To je Moje telo, to je Moja kri." Cerkev je obsodila tako trditev na tridentinskem cerkvenem zboru z besedami: "Če bi kdo zanikal, da je v najsvetejšem zakramentu resnično, pravo, stvarno telo in kri z dušo in božanstvom Gospoda Jezusa Kristusa in tako ne cel Kristus, ampak samo znamenje, podoba, pomen, naj bo izobčen."

Izza prvih dni krščanstva so verniki vedno verovali, kar uči Cerkev. Našteli bi lahko veliko škofov in cerkvenih uče-

nikov, kateri so učili, da je Jezus resnično pričujoč v tem zakramentu, če bi nas to predaleč ne zavedlo. Namesto tega bomo raje navedli nek drugi dokaz — dokaz Zveličarja samega v zakramentu ljubezni. Imeli bomo večkrat priliko za navedenje takih čudežev. Eden najočitnejših čudežev se je prigodil leta 1453 v Turinu, ko je bil na papeževem prestolu Nikolaj V.

V neki vasi, po imenu Exilles na francosko - italijanski meji, v škofiji Suza, je nastal prepir med Piemontezi in Francozi zaradi nekaterih trgovcev, katere so vgrabili z blagom vred. Nastal je poboj in vas so opleni. Nekaj tatov je šlo tudi v cerkev, kjer so vkradli več dragocenosti, katere se rabijo pri bogočastju, med temi tudi monštranco s sveto hostijo. Rop so naložili na mulo in odšli. Šli so skozi Suzo, Viligiano in Rivoli in nič se ni prigodilo, ker je Bog hotel, da več ljudi vidi to, kar se ima zgoditi. Prišli so v mesto Turin, do cerkve svetega Silvestra sredi mesta. Mula se ustavi in ne kričanje ne udarci je ne pripravijo, da bi se ganila dalje. Nazadnje poklekne. Potem se razpoči cula, kjer so bile oropane stvari. Iz nje se prikaže monštranca. Začela se je počasi dvigati, dokler ni prišla visoko v zrak, kjer je obstala. Od nje so prihajali svetlejši žarki, kakor od poldanskega solnca.

Ta dogodek je privabil veliko množico. Med drugim je bil tudi svet duhovnik. Jernej Coccono, kateri je hitro obvestil škofa o tem. Kakor hitro se je škof Mgr. Ludovik Romagnano prepričal o čudežu, izbral je vse duhovnike in šel s procesijo na oni kraj. Tja prišedši, so popadali na kolena. Vsi pričujoči so storili isto. Glej, sedaj gre monštranca nižje in nižje, dokler ne obstane v sredi med duhovniki. Hostija pa je zapustila lununo, ostala v zraku in razširjala čudovito luč na vse strani. Škof je zapovedal, naj mu prinesejo kelih, katerega je držal z največjim spoštovanjem pod hostijo. Naenkrat je prišla dol in obstala na robu kelih.

To hostijo so nesli v stolnico med navdušenimi pozdravi vernikov, kateri so bili tako potrjeni v veri. Tam so spravili hostijo, dokler ni papež zapovedal, da naj hostijo povzijejo.

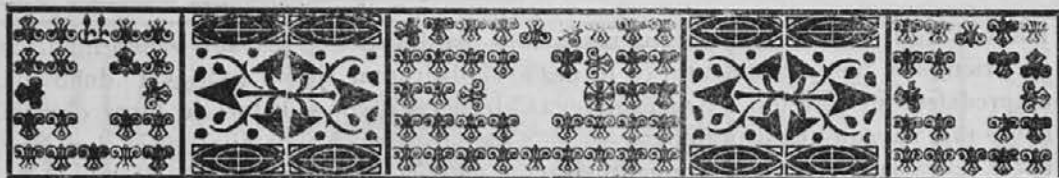
Ker Turinčanje niso mogli iste hostije več častiti, so hoteli častiti prostor, kjer se je zgodil čudež. Leta 1529 so tam sezidali cerkev z namenom, da se bolj časti sveto Rešnje Telo; ustanovili so tudi bratovščino Corpus Domini; društveni znak je kelih s hostijo na vrhu.

Imejmo toraj trdno vero v Jezusa v najsvetejšem zakramentu. Naša vera ne sme biti omahljiva. To je naša dolžnost do Jezusa in Gospoda. (Dalje prih.)

Ivana D'Arc — svetnica. 6. aprila letos je bilo to junaško dekle, ki je rešilo svoj čas Francijo, proglašeno med svetnike. Z velikimi slovestnostmi je sv. oče Benedikt XV. izvršil ta obred. N. Y. Times, popolnoma brezverski list, piše o tem dogodku v svojem uvodniku: "Pred desetiimi leti je bila "Devica Orleanska" prišteta med blažene. Proces za njeno proglasitev med svetnike je začel 1869. leta

orleanski škof Dupanloup. Po 40 letih raziskovanja in proučavanja njenega življenja, proglašena je svetnicam. Po petsto letih po njeni smrti proglašena je njena nedolžnost, dasi je bila takrat obsojena na smrt. Danes je mučenica, ker ni storila nič drugega hudega, kakor da je nezmerno ljubila svojo domovino Francijo."

Njegov sv. večer.

Mihael Železnikar.

Bilo je pol desete ure zvečer 1918. — Father Stienbruner, vojaški kaplan Kolumbovih vitezov (Knights of Columbus Chaplain) je bil še zaposlen z okraševanjem malega in skromnega oltarja v dvorani, kjer se je vršila služba božja za katoliške vojake. Bil je to sv. večer in goreči duhovnik je hotel "svojim fantom" za drugi dan narediti malo veselja, da ne bodo preveč pogrešali ljube domače hiše.

Že je bil skoraj gotov, ko pozvoni telefon.

"Father Stienbruner, K. of C. Chaplain?" vpraša moški glas.

"Yes sir!" odgovori duhovnik.

"Tu je 'ward' št. 16, vojaške bolnišnice", odgovori isti glas. "Vojak Anton Stone je zelo bolan in želi imeti katoliškega duhovnika. Prosim, Father, pridi takoj."

"V nekoliko minutah bodem tam", odgovori duhovnik in se hiti odpravljat na pot.

Father Stienbruner je bil zelo priljubljen med vojaštvom cele "kampe", vzlasti radi svoje velike požrtvovalnosti. Tudi nocoj je hitel takoj, da pomaga ubogemu bolniku, ki umira daleč od svojih starišev in domačih. Vsaj on mu hoče biti tolažnik ob smrtni postelji.

V bolnišnici ga peljejo k postelji, kjer je ležal bolnik. Mlad, čvrst in krepek mladenič je to bil. Motne oči, višnjeve ustnice in rumenkast obraz je pričal, da ne bode več dolgo.

"Dragi moj mladenič, kaj morem zate storiti?" vpraša ga duhovnik sočutno.

"Father, zelo sem bolan in čutim, da bom moral umreti. Toda jaz nisem katoličan. Predno sem bil pa premeščen sem v to vojašnico, bil sem v New Jersey. — Tam sem imel dobrega prijatelja, s katerim sva se zelo rada imela. Bil je dober in veren katoliški fant. Ko je šel on k službi božji v dvorano Kolumbovih Vitezov, šel sem tudi jaz z njim. Zlasti velikrat sem šel v nedeljo zvečer, ko ste imeli, kakor pravite, rožni venec. Občudoval sem svojega prijatelja in njegove plemenite lastnosti. Videl sem, kako velik vpliv ima njegova vera na njegov značaj in kako blag fant je. Zato sem se odločil, da postanem tudi jaz katoličan. Toda ravno ko sem se odločil, bil sem prestavljen v to "kampo". Toda že na potu sem zbolel in sedaj sem tu. Toda predno umrjem, želim biti sprejet v vero mojega prijatelja. Prosim Vaš, Father, ali bi mi hoteli pomagati, da umrjem kot katoličan?"

In res je blagi mladenič kmalu umrl, toda umrl je, ko je sprejel z veliko pobožnostjo sv. krst, sv. popotnico in sv. poslednje olje.

Pri njegovi smrti je bil navzoč tudi njegov oče, ki je med tem časom prihitel k smrtni postelji svojega ljubega sina.

Neutoljivo je jokal ubogi. težko poskušani oče.

"Kako dober otrok je bil ta moj sin".

je tarnal. "V vsakem pismu pa. katerega je pisal domov, je povdarjal, kako velikansko dobro delo vrše Kolumbovi Vitezi med ameriškim vojaštvom. Pisal nam je tudi, da bi naj cela družina postala katoliška, češ, kako lepa je ta vera."

Precej pozno v noč je že bilo, ko mu je postalo zelo slabo. Pristrčno se je zahvalil Fathru Stienbrunerju za milost sv. vere, objel še enkrat svojega očeta in mu zašepetal: "Pa, o ko bi vi vsi prišli za menoj in postali katoličani. . . . Srečen sem! — Z Bogom, oče!"

Blagi duhovnik je ginjen še nekoliko pomolil pri mrliču, potem pa odhitel v svoje stanovanje. Predno pa je legel, za-

hvaljeval se je s solzami v očeh za milost, da je mogel tako blagemu mladeniču pomagati v smrtni uri.

Kako lepa smrt plemenitega vojaka strica Sama!

Rožni venec je pripomogel k spreobrnenu tega vojaka, kajti tako rad je hodil k tej pobožnosti, dasi ni bil katoličan!

Father Stienbruner je že preje visoko cenil to molitev, od tedaj jo je pa še bolj in jo je povsodi priporočal po svojih misijonih. "Če je nekatoličanu pripomogla do tolike milosti", je vselej zaključeval duhovnik, "kako bode lepa šele smrt tistih, ki to molitev pogosto molijo v čast nebeški Materi Mariji."

ČLOVEK OPICA

E. Lampe.

(Konec.)

c) Materijalizem pred sodiščem.

Najbolj spoznamo škodljivost materijalizma, če opazujemo, kaj je storil na etičnem polju. Dosledno mora tajiti materijalist svobodo človeške volje. S tem je uničena vsa morala; pedagogika in pravo se postavita na čisto drug temelj. Greha in zasluženja ni več v tem smislu, v katerem rabi krščanstvo ta izraza. Človek ni več oseba; družba ni organizem, ampak agregat atomov. Človek ne odločuje svojih dejanj samostojno, nima zmožnosti, izbirati po razumu, ampak je po fizičnih zakonih določen za mehanično, enakomerno, nesvobodno delovanje.

Ne manjka nam poskusov, tudi izven socialne demokracije, kateri teže po tem, da se naši družbi usili življenje in naziranje po materijalističnih nazorih.

V pravu in v pedagogiki skuša Lom-

brosova šola udejestviti materijalistični sistem. Njihov nazor je kratko ta-le: Pravi zločinci so po svojem telesu že odločeni za zločinstvo; njihovi organi so taki, da ne morejo biti nič drugega, nego zločinci — neka posebna antropologično različna vrsta človeškega rodu. Tako nujno je po svojih anatomskih in fizioloških posebnostih zločinec odločen za nenravno ali silovito delovanje, da ga niti socialno stanje, niti drugi zunanji neotranji vplivi ne morejo odvrniti. Kratko: tak človek je rojen zločinec—"delinquente nato", kakor pravi Lombroso.

Pač sta že davno Gall s svojo frenologijo in Lavater s fizijognomiko trdila isto — prvi je iskal v obliki lobanje, drugi v obrazu nezmotljivih znakov, kateri naj bi človeško delovanje določevali — vendar do veljave je prišla ta teorija šele po

Lombrosu, kateri jo je združeno z atavizmom, dokazovano po ogromnem statističkem gradivu, razpredel v znanost, katera naj bi bila v moderni družbi tako podlaga vsemu svetovnemu naziranju in delovanju družbe, kakor je morala v krščanski družbi duša vsemu življenju. Teh nazorov se je polastilo romanopisje in pesništvo, katero tendencijozno popisuje nenravnost kot nujno udejstvovanje prirodnih sil, pedagogika skuša prestrojiti svoje uke po teh načelih, dasi pri tem nima sreče; najbolj pa se je ugnezdilo to naziranje v pravoslovje.

Ali torej res biva i rojen zločinec?

Dr. Kirn je dokazal, da so statistični podatki Lombrosove šole preveč pomanjkljivi, površni in protislovni, da bi se dal iz njih sestaviti stalen in gotov "typus" zločincev. Priznava, da ima mnogo zločincev nenormalno razvito glavo, a take nenormalnosti se opazujejo tudi pri poštenih ljudeh. Nenormalni znaki pri zločincih nimajo nobene pravilnosti, nobenega posebnega, stalnega značaja, ampak so tako različni, da ni mogoče zaslediti nobenega zakona. Pač se najde pri njih marsikatera psihična slabost, nikdar pa ne značilna znamenja, ki bi zaslužila ime posebne vrste "moralne bolezni". Ker torej ni enotnosti, ne more se trditi, da bi anatomske posebnosti bile vzrok moralnemu stanju.

Dr. Naecke pa v članku "Zur Methodologie einer wissenschaftlichen Anthropologie" ocenjuje Lombrosove dokaze ter pravi, da so samovoljni, pretirani, neutemeljeni, neznanstveni.

Praktični jurist dr. Gross trdi naravnost, da je materijalistična Lombrosova teorija pred sodiščem nerabna. V drugo izdajo svoje knjige: "Handbuch fuer Untersuchungsrichter, Polizeibeamte, Gendarmen usw." je sprejel tudi razpravo o Lombrosovi šoli, iz katere zajemam pričujoče podatke.

Lombroso je statistične podatke dobil v kaznilnicah, a je le v nekaterih slučajih našel veliko odstotkov anatomske izjem.

Mnogokrat je število nenormalnosti tako majhno, da se ne da sklepati iz njih nič, ampak se ravno tako lahko reče, da so slučajne.

Lombroso ni mogel primerjati zločincev z nezločinci. Dokazati bi bil moral, da se nenormalnosti zločinskih lobanj pri poštenjakih ne najdejo.

Vsi zločinci niso v ječah. Marsikdo bi bil tat, a velja za poštenjaka, ker ima slučajno sam dovolj premoženja. Marsikateri pride v ječo zaradi zločinstva, katero nikakor ni njegova prirojena strast. In vendar mora Lombroso smatrati prvega za poštenjaka, drugega za rojenega zločince!

Edino le popolna indukcija bi mogla tu podati nekaj gotovosti, a ta je nemogoča. Ker so male nenormalnosti v anatomske oziru pri posameznikih tako različne, se lahko odvrne Lombrosu: Iz primeroma majhnega števila preiskanih ljudi se nikakor ne da sklepati, da je ogromna množina ostalega človeštva ravno taka. Ako preišče kak Lombrosove učenec v vojašnici, v šoli, v bolnišnici nekaj stotin lobanj, in če še tu ne more najti za posamezne pregrehe gotovega, jasno izražene znaka, ali sme reči, da se milijoni ostalega človeštva strinjajo z njegovim računom?

"Kako slabi so sklepi, katere izvaja Lombroso iz statističnih podatkov, se vidi pa zlasti v tem, da je teoretično številke čisto napačno uporabil. Ko bi mogel reči Lombroso: V vseh kaznilnicah sveta imajo kaznjenci nenormalnost **A** z **x%** — nenormalnost **B** z **y** odst. — nenormalnost **C** z **z%** itd. — torej imajo vsi zločinci celega sveta našete nenormalnosti v navedenih odstotkih — bi bil ta sklep napačen. Ta sklep bi veljal le v tem slučaju, ko bi bilo mogoče vse člo-

veštvo razdeliti v dva tabora: v zločince in nezločince; ko bi mogli potem vse ljudi preiskati ter določiti odstotke nepravilnosti in jih primerjati obestransko; — ko bi bilo to mogoče, bi bil tudi sklep pravi. Sedaj pa statistična tvarina ni le nezanesljiva, ampak je celo napačna. Ako namreč Lombroso preiskuje zločince v ječah, mu manjkajo vsi oni, ki so že bili kaznovani, vsi oni, ki še le bodo kaznovani, vsi oni, ki delajo zločinstva, a uhajajo kazni, in slednjič vsi oni, kateri bi bili postali zločinci iz navade, a so jih njihove, slučajno ugodne razmere tega varovale.

Pojasnimo to z vzgledom: Lombroso preišče tatu v ječi, potem gre v vojašnico ali v šolo ali v bolnišnico ter preiskuje človeka, ki ni tat. Kdo mu pa jamči, da ne bo ta še hujši zločinec? Ali se more gotovost te preiskave imenovati znanstvena? Če primerja telesne posebnosti kake nenravne ženske A s podatki, ki jih je dobil pri ženski dobrega imena B, bi ta primera veljala samo v tem slučaju, ko

bi vedel: 1. Da je A nenravna zaradi telesne posebnosti in bo taka ostala v vsakem stanju. 2. Da B ni skrivna grešnica, ali če je poštena, da taka ostane vedno. 3. Če bi A bila tako srečno omožena, kakor B, ali ne bi bila morda še mnogo poštenejša? 4. Kaj pa, če si čez vrsto let A pridobi dobro ime, B pa propade? Anatomska posebnost je ista, in vendar je vse razmerje postalo obratno.

Ker bi natančnejši podatki zahtevali posebno razpravo, sklenem s sodbo izkušnega, praktičnega jurista, ki pravi:

"Trditi smemo, da so one številke, na katere Lombrosova pozitivna šola zida svoje predrzne sklepe, čisto slučajne, reči smemo, da so odstotki, kateri jim dokazujejo, izračunani iz slučajno nabranih števil, katerih razmerje do celokupnega človeštva je čisto neznano in se nikdar spoznati ne bo moglo... Nimamo vzroka, da bi kriminalist odstopil in prepustil svoje delovanje samo zdravniku."

Naročnikom A v e M a r i a .

Za letošnji majnik smo pripravljali izdajo in sicer lepšo, kakor smo pa kdaj preje izdali. Gotovo so to pričakovali tudi naši naročniki in so bili razočarani, ko je prišla sicer povečana, ne pa okrašena.

Toda lepo prosim oprostčenja. Zadnjega pol leta so nas zadevale nezgode druga za drugo. Glavna nezgoda nas je zadel, ko nam je v marcu zbolel Ven. Viktorin Perc, O. F. M., ki je bil vodja tiskarne in ki je imel vse te stvari v rokah. Še sedaj leži težko bolan v bolnišnici Sv. Franciška v New Yorku in ne

bode še tako kmalu zdrav. Imeli smo težave tudi v osobju v tiskarni.

Bodite prepričani, dragi naročniki, da bi bili srčno radi tudi mi to storili, v čast naši dobri materi Mariji, ko bi bilo le količkaj mogoče. Toda naročniki najbrže niti ne slutijo ne, s kolikimi težavami se moramo boriti pri izdajanju naših tiskovin in koliko žrtev zahteva od nas to delo.

Sicer pa pravkar pripravljamo novo podlago, na katero bomo postavili svoje delo, da bode še vspešnejše in boljše.

Uredništvo "Ave Maria".

Šah za človeško življenje.

Rev. J. Plaznik.

Mogočno se je dvigal grad na višini. Za več rodov je spadal slavni francoski rodovini. Tukaj so živeli vitežki potomci v slavi svojih prednikov; plemeniti rod je malone že izginil; živela sta še sivola-si grof in Marjeta, vnukinja.

Mlada deklica se je večkrat dolgočasila v tihem, samotnem gradu, ker ni imela nikogar, razven starega očeta. Sanjarija je o velikem, lepem svetu in želela živeti v njem.

Marjeta se ni zavedala, da živi v važnem, nevarnem času, ko sta se majala prestol in oltar. Pariz, kraljevo mesto, je poznala samo iz opisa drage, umrle matere in iz tega, kar so služabniki pripovedovali o lepem prestolnem mestu, katero je moralo biti tako nasprotno njemu tihemu življenju.

Marjetin stari oče je zelo rad igral šah in skoraj vsak dan prosil Marjeto, da igra z njim. Mlada deklica se gotovo ni tako veselila igre, kakor njen stari oče. Večkrat je pokazala svojo brezbriznost s tem, da je napravila nesmiselno potezo; stari oče jo je posvaril. Kako pa naj dobro igra, ko ni njen razum in srce zraven! Kdo naj pričakuje od šestnajstletne deklice, da se zabava na tako dolgočasen način!

Nekega dne je bilo Marjeti posebno dolgčas; svoje težave je potožila gospodu Martinu, kateri je prišel iz bližnjega be-

nediktinskega samostana vsak mesec. — "Moj otrok!" je rekel, "ne pozabi, da bo prineslo vsako delo, storjeno iz ljubezni do predstojnikov, blagoslov božji. Šah ni prijeten za tebe. Igraj ga potrpežljivo, da bo v zabavo staremu očetu. Ne pozabi mojih besed, da boš prejela nekoč posebno plačilo za svojo otroško vdanost."

Marjeta se je ravnala po tem nasvetu in od tedaj igrala šah z višjim namenom. Stari oče se ni več pritoževal, da je raztresena; večkrat jo je celo pohvalil. Marjeta je kmalu postala izurjena igralka. Stari grof je skoraj vselje izgubil. Skušal je dobiti igro na vse načine, a le redko je prekosil svojo malo vnukinjo.

Čas je potekal. Črni oblaki so se zbirali na obzorju, naznanjujoči strašno revolucijo leta 1789. Srce starega grofa je bilo otožno. Vedel je, da prihaja huda nevihta. Kaj bo z njegovo Marjeto?

* Otrok je živel tako mirno, brezskrbno. Ni še znala brati znamenja časa; ne ve še, da se bliža nevarnost. Nikoli prej se ji še ni življenje tako smejalo. Grof Luigi, njen tovariš v otroških letih, je zrastel v lepega moža. Vrnil se je v grad svojih prednikov in hotel imeti Marjeto za svojo ženo. Pred oltarjem božjim sta si obljubila večno zvestobo. Sedaj lahko stari grof mirno zatisne oči, ker je Marjeta našla branitelja.

Revolucija je strašnejše divjala, kakor

si je rajni grof predstavljal v najhujših sanjah. Na tisoče jih je padlo kot žrtve krvoločne vlade, celo kraljeva glava ni ušla rabeljevi sekiri.

Mlada, žalujoča Marjeta, kje je sedaj tvoj soprog, tvoja podpora, tvoj branitelj? Že več tednov ječi v grozni ječi; danes je podpisana njegova smrtna obsodba. Kaj pomaga njegovi zvesti ženi, da prisega, da je nedolžen; da moleduje za njegovo prostost? Sodniki imajo gluha ušesa, pravica je umrla; Francija je zavrgla oltar božji, Robespierre, vodja Jakobincev, ima polno oblast. Kaj naj pričakuje od človeka, čegar roke so omadeževane s solzami in krvjo stoterih, da, tisočernih nedolžnih žrtev.

Robespierre igra šah.

Na sv. Honorija cesti v Parizu je bila kavarna. Izza nedavnih časov so se zbirali tukaj najslovitejši igralci šaha, da se postavijo s svojo izurjenostjo. Tedanje slabe razmere niso bile pripravne za tako zabavo, ko so človeške glave hitreje padale pod giljotino, kakor podobe na šahovni deski. Ravno zato pa je Robespierre obiskoval klub, da bi vdušil glas vesti.

Ta, ki je umoril kralja in kraljico, ki je prinesel zlo in gorje na celo deželo, ki se je igral s Francijo, kakor s šahom, se je razveseljeval v kavarni. Le težko je našel tovariša; malokdo je hotel igrati s človekom, čegar pogled je bil zoprni, na čegar obrazu se je poznal greh, s človekom, ki je vsakogar navdajal z grozo. Navadno je vprašal tega ali onega, če hoče igrati z njim; vsakdo je vedel, da bo zgubil, a nikdo mu ni upal odreči želje.

Zelo se je čudil trinog, ko ga nekdo nekega dne nekdo pozove na igro. Bil je nežen mladenič, lep, izobražen. Slavni igralec, katerega se je vse balo, Robespierre, kar ostrmi. Mladenič, ki ga je pozval, obledi pod njegovim ostrim pogledom; njegova bela roka se trese, med

tem, ko se Robespierrova usta nategnejo v zaničljiv smeh.

Igra se je pričela. Zanimanje narašča. Radovedni gledalci stoje okrog, da poslave zmagaca. Mladenič je kos tiranu. Ena poteza modro sledi drugi, dokler ne vzame zadnje Robespierrove podobe. Mladenič zarudi.

"Državljan, dobro si igral", pravi Robespierre. "Hočeš še enkrat igrati? Za kaj pa naj igrava?"

Njune oči so se srečale — zloglasnega krvoločnega in nežnega mladeniča. Ali morda vidi brezsrčni pokvarjenez prošnjo nedolžnosti? Ali je morda slutil, za kaj ga bo mladenič prosil?

"Igrajva za eno človeško življenje", — odgovori mladenič s tresočimi ustnicami. Mraz je spreletel vse navzoče. Gledalci so kar sapo zadrževali. Kakšen bo odgovor na drzen predlog?

Z divjim pogledom pogleda Robespierre nasprotnika, potem pa hladno reče: "Naj bo, državljani!"

Igra se je zopet pričela. Pri prvi potezi se je mladeničeva roka nekoliko tresla, toda kmalu je trden. Igra se nadaljuje. Zanimanje je veliko, ker gre za človeško življenje. Robespierre, slavni igralec, je našel tekmeča. On, kateri je samo s svojim strašnim pogledom pogledal tekmeča in ga premagal, dela z vso močjo, da bi ga mladenič ne premagal.

Mrtvaška tišina vlada v dvorani. Ali bo mladenič zopet zmagal? Poteza sledi skrbno potezi. Kaj daje moč mlademu igralcu? Kako, da se ne strese pod sovražnim pogledom? Da ne skoprni v smrtnem strahu? Božji angelj mora biti ob njegovi strani, voditi njegovo roko, sipati nanj blagoslov, drugače bi ne preстал v tej strašni uri.

Končno zakliče mladenič s tresočim glasom: "Kralj", in zopet: "Kralj".

Zadnja poteza je storjena; vzel je nasprotniku kralja. Robespierre je drugič

premagan. Lopov ni mogel več prikrivati svoje vznemirjenosti. Šahovo desko je porinil stran in hitro vstal.

"Usmiljenje za mojega moža, grofa Luigi!" je priklopela strastna prošnja iz ust igralca in vroče solze so zalile prošeča lica.

Robespierre je pogledal mladeniča; ne, mlado ženo v moški opravi, katera je v svojem obupu sklenila na nenavaden način rešiti življenje svojemu možu.

Tisočkrat je krvoločni trinog neganjen gledal take prizore, le ta ga je ganil.

"Plačal bom kazen", je rekel odločno,

se vsedel in podpisal potrdilo, katero mu je predložila Marjeta — bila je namreč ona.

Sedaj je imela v roki pismo, katero pomilostuje njenega soproga. Takoj gre lahko v zaduhlo votlino in odpre vrata jetiške celice.

Sedaj so se izpolnile besede gospoda Martina, katere je izgovoril pred davnim časom. Bog je na čudovit način blagoslovil otroško vdanost, ker je Marjeta zabavala starega očeta z igro. Resnično, nobeno dobro delo Bog ne pusti nepoplačano celo na tem svetu.

RAZNO IN DOPISI.

"Mrtva roka" je katoliška cerkev, pravijo. Kar ona enkrat dobi v roke, nihče več ne vidi. — Seveda cincovci vrjamejo, da je res tako. Prav nič pa ne vidijo velikanskih sirotišnic, bolnišnic, norišnic, hiralnic, šol, zavodov najrazličnejših vrst, katere zida ta "mrtva roka". — Te dni je čičaški nadškof oznanil, da bode sezidal za \$100,000 velikansko "Maternity" bolnišnico za zapuščene matere ob porodu in za novorojenčke. — Naši rdečkarji so nabrali "milijon". Kdo bode pa od tega kaj videl, dobil? Ej, rdeči koštrunčki, ki ste žrtvovali, ne boste ga videli več beliča! Vendar, to pa ni "mrtva" roka.

"Laymens' retreat" — duhovne vaje za moške, so vedno bolj popularna naprava med ameriškim katoliškim moštvom. V New Yorku jih gre na tisoče vsako leto v Mount Mauresa, k Jezuitom na Staten Island. V Chicagi so začeli s tem oo. Pasijonisti. Prve duhovne vaje so se skončale 31. marca. Udeležilo se jih je nad 100 najodličnejših mož. Ti možje puste za tri dni ves svoj "business", gredo tja stanovat za ta čas, da se tako popolnoma

posvete vprašanju — o svoji duši in o svojem Bogu. V Chicagi se vrše te duhovne vaje v Norwood Park, Ill.

Velikansko in občudovanja vredno je delo, katero so izvršili Kolumbovi vitezi (K. C.) v sedanji svetovni vojski. Vsi katoličani smo lahko ponosni na to organizacijo. — V tej organizaciji je tudi že veliko Slovencev. Toda z žalostjo moram omeniti, da se jih je dalo več sprejeti v to eminentno katoliško organizacijo, toda njih življenje, mišljenje in prepričanje pa je popolnoma nasprotno duhu in ustavi organizacije. Zato člani K. C. pazite, koga priporočate za sprejem v K. C. Nikar ne umažite slovenskega imena s kakimi cincovci, ki so danes rdeči, jutri pa črni, ki z enim očesom škilijo k Trotzkyjevcem, z enim bi pa radi bili v cerkvi. — V K. C. organizaciji je mesto samo za odločne, navdušene in prepričane katolike. Kdor ni tak — get out!

Na "Interkonfesionalni svetovni krščanski kongres", katerega so sklicali razni protestantje: metodisti in episkopalni, so povabili tudi sv. očeta Benedik-

ta XV. Toda sv. oče je odklonil udeležbo in zastopstvo na tem kongresu. Vse te verske ločinke so se tekom časa ločile od matere sv. katoliške cerkve. Kakor srčno želi sv. katoliška cerkev, da bi se vse te nezveste hčerke vrnile in kakor srčno je pripravljena jih vedno sprejeti nazaj z vso prisrčnostjo materine ljubezni, vendar katoliška cerkev ne sme in ne more niti za pičico odstopiti od resnic, katere je sprejela od svojega začetnika in ustanovitelja samega, Jezusa Kristusa in katere uči verovati vse ljudi. Ta nauk ni njen, temveč je nauk božji. Ona ga je dobila samo v varstvo, da ga nepokvarjenega ohranja in nepokvarjenega uči od roda do roda, od dobe do dobe, od naroda do naroda do konca sveta.

Za združenje vzhodnih cerkva z Rimsko katoliško cerkvijo je začel papež Benedikt veliko akcijo. Povabil je v Rim k sebi zastopnike vseh treh cerkva, da se z njimi posvetuje. Povabil je tudi vse poznavatelje tega vprašanja. Tako je sprejel te dni v posebni avdijenci Rev. Ferdinanda Vistallevi O. F. M., varuha Svete Dežele in generalnega vikarja carigrskega, Msgr. Filipa Camassei, jeruzalemskega patrijarha Rev. Paskala Robinson O. F. M. iz washingtonske univerze, in veliko zastopnikov ruske cerkve.

V Cleveland, O., je mestni šolski svet razpisal več nagrad za najboljše izdelke v raznih šolskih strokah. Veliko razočaranje je vzbudilo v gotovih krogih, ko je mestna komisija odločila, da so vse prve nagrade dobili otroci katoliških župnijskih šol. Izmed vseh je dobil prvo nagrado poljski deček Master **Valentin Chodkiewicz**, učenec župnijske šole Sv. Kazimira. — Da je bila sodba komisije nepristranska, naj povemo, da je župan imenoval v to komisijo same profesorje in učitelje državnih šol in pa da ti sodniki niso dobili imena, kdo je nalogo pisal, temveč samo nalogo, — Yes, in vendar

čujete dan na dan kake zaslepljene starše, da ne dajo otrok v katoliško šolo, ker se ničesar ne nauče! — O zaslepljenost!

Prvič v zgodovini papeštva je papež sprejel uradno zastopnika mohamedanskega vladarja. Dne 25. aprila je namrec prišel k papežu princ Feiseul, sin Husseina Ben Ali, kralja iz Hedjaza. Prišel je prosit papeža, da bi podpiral Arabce, da bi dobili neodvisnost in svobodo.

Med francosko vlado in vatikanom se diplomatične zveze znatno izboljšavajo. Francoska vlada uvideva, da je samo njej v korist, ako živi v prijateljstvu z duhovnim predstojnikom velike večine svojih podložnih. Tudi uvideva, kako podlo, brutalno in vandalsko je, ako vlada preganja lastne državljane radi njih vere. Marsikaj jo je naučila tudi sedanja vojska. Nezmerne so usluge, katere je dobila ta framsonska vlada pred vsem od katoliške duhovščine in od najzavednejših katoliških lajikov, kakor je n. pr. Foch.

Milijonar Tomaž O'Neill, trgovec iz Baltimore, Md., je v svoji oporoki zapustil dva milijona dolarjev kardinalu Gibsonu za dobrodelne in verske namene in dva milijona za zidavo velike katoliške bolnišnice.

Sv. oče papež Benedikt XV. se je s posebnim pismom obrnil na boljeviško rusko vlado in prosil pravic za preganjano rusko in katoliško duhovništvo in redovništvo. Dobil je razžaljiv in surov odgovor. Kajpada od divjakov se ne more pričakovati drugega.

General Foch je veren katoličan in gre vsako nedeljo k sv. obhajilu. Vsako leto opravi enkrat tridnevne duhovne vaje. — Pa ali je zato slabši Francoz, kakor so prostozidarji? Ves milijon framsanov ni toliko storil za človeštvo ves čas obstanka te organizacije, kakor je storil en sam veren katoličan — Foch. General Foch ima brata jezuita in je bil tudi sam goje-

nec jezuitskih zavodov. Po vseh jezuitskih univerzah, kolegijih in višjih šolah zbirajo pravkar učenci posebno zbirko, da mu bodo kupili za \$10,000 krasno sabljo in mu jo bodo poklonili, ko pride v Ameriko.

Kardinal Mercier je bil največji junak v zadnji vojski. Kako so gledali zlasti Begijci nanj kot na svojega rešitelja! In v resnici, koliko je dosegel za svoj narod s svojim skrajno junaškim nastopom!—Toda kako mu sedaj vračajo belgijski prostozidarji, socijalisti in brezverci vse te zasluge? Uprizorili so proti njemu veliko gonjo, češ, da je vse to storil ne iz ljubezni do naroda, temveč iz verskega fanatizma. — Protiverski sleparji so pač pri vseh narodih enaki.

Papežev državni tajnik je dal važne izjave glede političnih vprašanj sedanje mirovne konference. — Glede Jugoslavije izjavlja, da je sv. oče popolnoma za to, da dobi Jugoslavija popolno svobodo in da se združijo vse družine Jugoslovanov v eno državo.

Gede Palestine obžaluje sv. oče, da bi se dala kakšni svetni oblasti. To je vsemu krščanskemu svetu sveta zemlja. Zato naj bi se dala ta dežela pod vodstvo sv. stolice.

Slovensko bogoslužje za celo Jugoslavijo žele imeti vsi jugoslovanski škofje.

Joliet, Ill. Cenjeni g. urednik:—Ker se tako malo kaj sliši iz te velike naselbine, sem se jaz namenil napisati nekoliko vrstic v priljubljenim listu Ave Maria.

Naša fara sv. Jožefa prav dobro napreduje pod vodstvom našega župnika Rev. John Plevnika. Kupili bodo nove orglje, da jih ne bo para in preslikali bodo cerkev; potem bo res krasna hiša božja. Dragi farani, darujmo kaj v ta namen, ker je prav potrebno. Bog bo vse poplačal. Naznamim tudi, da smo imeli veselo velikonočne praznike kakor nekdanj v starem kraju; potrkavali smo na zvonove in tudi petje pod vodstvom M. Cvenkom je bilo prav lepo.

Pozdrav vsem naročnikom Vašega lista in želim, da bi obiskal vsako hišo. Z Bogom!

John Rifel, naročnik.

Tako so se izjavili na svojem sestanku. Preje ali sleje bode sv. oče gotovo ugodil tej zahtevi, ki je popolnoma upravičena in ki bode velikanskega pomena za zблиžanje vzhodne in zapadne cerkve. V Jugoslaviji si boste obe cerkvi podali roki. Modra politika Rima in naših jugoslovanskih škofov bode lahko veliko doseгла glede tega.

Škof Althoff iz Belleville, Ill., je izdal za letošnji post važni pastirski list, v katerem govori o potrebi katoliških organizacij za socialno delo. Mil. g. škof piše: "Posebno me je zveselilo, ko sem našel, do obstoje v veliko župnijah podružnice raznih katoliških zvez in federacij, ki razvijajo živahno socialno delovanje med našim katoliškim moštvom. Te organizacije so silno veliko storile za vzgojo našega moštva v socialnem delu. Dandanes je čas, ko se mora naše moštvo zavedati dolžnosti socialnega dela, to se pravi, dela za zboljšanje človeške družbe, za zboljšanje delavskih razmer med družinami, na podlagi načel, katere je dal svetu veliki papež Leon XIII. v svoji delavski encikliki.

Te besede veljajo gotovo tudi o naši Zvezi Kat. Slovencev, edini organizaciji med nami, ki ima namen pospeševati socialno delo.

V Mercier, Kans., so šolski otroci šole sv. Petra prodali War Savings Stamps v vrednosti \$3,470.50 in s tem dobili prvo nagrado, ki jo je država razpisala v ta namen.

Miss Edith Calahan, posebna zastopnica "Catholic Press Association" pri mirovni konferenci je bila sprejeta od sv. očeta v privatni avdijenci.

Braziliija je imenovala novega poslanika pri Vatikanu, Benedikta Senor Olyutho, ki je nastopil 13. aprila svojo službo.

Sheboygan, Wis. Od nas se malokdo kdaj oglasi v listu Ave Maria.

Velikonočne praznike smo obhajali prav slovesno. Okrog 30 dečkov in okrog 50 deklic je korakalo po cerkvi pred svetim Rešnjim Telesom. Veselje mora obdati vsakega kristjana, ko mašnik zapoje veselo Alelujo in ko zabučijo zopet slovesno orglje, zasliši se zopet veselo velikonočno petje. Potem se pa prične pomikati po cerkvi procesija: samo zbrani nedolžni otroci. — Mi imamo sedaj novega župnika, Rev. Alojzija Mlinarja. Obhajal je prvič tukaj velikonočne praznike in se je zelo pohvalil. Tudi velikonočna kolekta se je skoraj potrojila to leto. Pa še bolj bi se, ko bi novi gospod župnik vedel za vse naslove, da bi poslal vsem velikonočne kuverte.

Dragi farani, skrbimo za napredek naše fare. Ogibati se moramo preprirov in vse bomo dosegli z božjo pomočjo. Nekateri smo zelo zaposleni na dramatičnem polju, kar je tudi v korist naši fari. Jaz pa želim, da bi jih še več priskočilo na pomoč. Meni je dobro znano, da so moški in vsa dekleta in ženske sposobni za to delo. — Želim vse najboljše Slovencev v naši naselbini.

Jakob Prestor.

Cleveland, O. V župniji sv. Lovrenca so prav slovesno praznovali Veliko noč. Katoliška društva z godbo na čelu so se udeležila v obilnem številu. Tudi je letos eno društvo več korakalo kakor pa druga leta. Društvo "Mir" je s tem pokazalo, da obstoji iz katoliških mož. Čast mu! Poleg društev so pripomogli k slavnosti posebno pevci, ki so pod vodstvom Peter Simčiča v lepo ubranih glasovih zapeli krasne velikonočne pesmi, da je moralo vsacega nevdušiti.

Sedaj pa smo v mesecu majniku in Šmarnice so na dnevnem redu. Kako krasne so šmarnice! Človeka bude k Marijinemu češčenju in marsikatero srce, ki bi drugače že zdavnaj omrznilo, se še vsako leto vsaj v tem času in na Šmarnicah ogreje toliko, da ne omrzne in luč vere ne ugasne. Tukaj imamo vsak dan šmarnično pobožnost in ljudje se zelo pridno udeležujejo, tako, da je cerkev prav polna in morajo otroci še stati. Tudi Marijin altarcček je zelo krasen, ves v lučicah in v cvetlicah. Za Marijo, našo ljubo mater in kraljico, ni nikdar preveč storjenega. Se nikdar ni bilo slišati, da bi bil kateri to pogrešal, kar je storil ali pa daroval za Marijino čast.

Društvo "Marijinih otrok", ki smo ga po navadi imeli, tudi letos ni zaostalo. Vsako leto ima to društvo več članov. Društvo obstoji samo skozi mesec majnik in član je lahko vsak, ki gre vsak dan k sv. obhajilu in daruje to za predpisani namen, ali pa za svoj lastni namen, ako ga smatra za boljšega. Skoraj cela šola sv. Lovrenca, razven prvih dveh razredov, je letos v društvu Marijinih Otrok, in upamo, da se bode naša ljuba Gospa in Mati ozirala na prošnje, katere pošiljajo mali vsak dan do nje, posebno pa prošnjo za mir.

Ely, Minn. Velika noč je minula, a ostala je marsikateremu tu živčemu rojaku v nepozabnem spominu. Na veliko soboto popolne so milo potrkavali v zvniku ter oznanjali, da je prihodnji dan vstajenje našega Gospoda Jezusa. V nedeljo jutro je bilo vstajenje ob 8. uri. Cerkev je bila veliko premajhna, do zadnjega kottička je bila napolnjena z verniki ter ozaljšana, da malokje tako. Kar so storile društvenice altarnega društva v teh praznikih za cerkev, se težko pove. V tem se vidi, kaj se vse stori, ako je dobra volja. Le tako naprej,

društvenice altarnega društva. Hvaležna vam je vsa župnija in Bog naj vam bode plačnik za vso vašo požrtvovalnost. Tudi cerkveni odbor se je potrudil, da je bilo vse v najlepšem redu. Sedaj se vidi, ako je ljubezen do duhovnika, sedaj vidimo, da imamo v svojej sredi duhovnika, kateri zasluži, da ga vsi ljubimo. Koliko se trudi in koliko žrtvuje za župnijo naš čg. Father Fr. Mihelčič, se težko pove, in zasluži, da uživa ljubezen med župljani.

Sedaj pa še nekaj.

Minulo je štirinajst let, kar sem prišel med svoje rojake tu na Ely, Minn., med katerimi sem delil vesele in žalostne ure. Sedaj pa se od vseh poslavljam. Vhem vkup kličem moj zadnji in najprisrčnejši: Z Bogom!

Ludvik Perušek,

bivši blagajnik cerkvenega odbora.

Collegeville, Minn. Cenjeno uredništvo:— Prsrčno se Vam zahvalim za Vaš cenjeni, koristni list Ave Maria.

Z veseljem ga čitam. Zahvaliti se Vam moram za časopis, katerega ste mi poslali. Žalost do Jugoslovanov je obšla moje srce. Sovrašтво do hinavskih, oderuških, požrešnih Italijanov se je obudilo v mojem srcu. Pa kaj si hočemo? Privezani smo h križu. Hočemo li preklinjati z levim razbojnikom na križu? Ne! Nočemo! Raji posnemamo desnega tolovaja. Saj smo tudi mi krivi. Upanje imejmo pri Bogu, pa bode vse dobro.

Rad bi kaj več storil, pa moj položaj mi ne dopusti. Bil sem na velikonočnih počitnicah pri Sv. SStefanu, Minn. Vse je jako veselo in ljudje so zelo verni in pobožni.

Rt. Rev. škof Trobec so že res postarani. Father Joe so jim pomagali pri slovesnih mašah. Nobena sv. maša, molitev, ali druga sveta opravila se ne opravijo, da bi se jih škof ne udeležili. Zares svetnikovo življenje!

Želim Vam veliko sreče pri Vašem težavnem na koristnem delu. Bog Vam poplačaj za Vašo dobrodušnost, ker jaz Vam sedaj ne morem. Če bom pa mogel kedaj, seveda bom pa moral tudi jaz, S pozdravom, Vaš udani

Stephen Mohorko.

Rojakom v Ohio, Pennsylvania in West Virginia naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik Ven. Bro. Antonin Segal O. F. M., ki bo pobiral naročnino za Ave Maria, Slogo, knjige Zveze Kat. Slovencev in sprejemal naročila za druge knjige, ki jih imamo v zalogi. Vsem rojakom ga lepo priporočamo.

NAŠ STRIČEK

Ko boste te moje vristice čitali, dragi otroci, bode "Victory Liberty Loan" že končan. Nismo se videli, da bi vas bil opozoril na to, da pridno pomagajte "Uncle Samu" pri zadnjem posojilu.

Vendar sem prepričan, da so "my boys and girls" tudi sedaj pokazali, da so pravi Amerikanci.

Sedaj pa prihajam pred vas, otroci, tudi jaz, vaš striček, in prosim "Victory Liberty" posojila. Toda ne prosim denarja. Pač pa nekaj družega. Veste, kaj?

Že za mesec maj sem vas prosil "Victory Liberty Bondov" — to je svetih obhajil. Sedaj "Uncle Sam" ne potrebuje več naše pomoči. Sedaj jo pa potrebujemo mi ameriški Slovenci.

Otroci, vi ne veste, da je veliko naših ameriških Slovencev postalo "slakerjev" svojega Boga, da so ga zapustili, da so šli med njegove sovražnike, da nikdar ne gredo v cerkev, nikdar k spovedi, da, preganjajo tega Jezusa in so mu napovedali vojsko!

Vidite otroci, te sovražnike moramo premagati. Pridobiti jih moramo nazaj za Jezusa. Vsi Slovenci v Ameriki mo-

rajo Jezusa zopet priznati.

Mesec presv. Srca Jezusovega je tukaj. Otroci, vsako vaše sv. obhajilo bode "Victory Liberty Loan", za Jezusovo zmago.

Koliko takih "Victory Liberty Bondov" bode vsak skušal dobiti?

Dragi otroci, pišite vsi stričku, koliko sv. obhajil je vsakdo izmed vas v maju in juniju sprejel v ta namen, da jih bomo sešteli.

Otroci, boste to storili in zveselili
Vašega

Strička?

Waukegan, Ill. Dragi striček:—Rada bi videla, da bi natisnili ta moj prvi dopis v listu Ave Maria. Jaz hodim v slovensko šolo Matere Božje, sem v četrtem razredu in sem devet let stara. Moja učiteljica je častita sestra Winifried. Zdaj se lepo pripravljamo za prvo sveto obhajilo, katerega bomo imeli na binkoštno nedeljo. Tudi jaz sem med tistimi in težko čakam tistega dne, ko bom srečno in veselo prejela Jezuščka. Gotovo se tudi naš častiti župnik Father Ažbe veselijo tega dne, ker bo nas veliko šolarjev in šolaric pristopilo k prvim svetim obhajilu.
Rose Košir.
St. John's University, Collegeville, Minn.

Rice, Minn. Dragi striček:—Jaz se moram tudi malo oglasiti na "Corner" za lepega maja meseca. Zdaj bomo spet kinčali Marijine oltarje z rožicami. Rožice bodo spet začele cveteti. Zdaj se bodo spet brale lepe šmarnice. Za zdaj je pa dovolj, bom že še drugikrat pisala. Z Bogom striček,
Mary Smerkl.

Za vse Ljudi in za Vse Slučaje!

Kotovo je, da imam največje prodajalne in najbolj založene z različnim blagom, za slovenske gospodinje in gospodarje, pa tudi za žene in neveste, ker imam tiso polistivo in druge potrebne reči.

PRVE SO GOSPODINJE, katere dobijo pri meni najboljše peči, preproge, lino-
leum, posodo, vozičke, zibe, blazine, omare in drugo.

GOSPODARJI VEDO, da imam raznih bary, železja, ključavnic, cevi za plin,
stekla, korita in drugo vedno v zalogi.

NOČ IN DAN pa imam otvoren pogrebni zavod z "AMBULANCAMI." —
Trije ambulanci in polniški avtomobili so vedno na razpolago za vsaki
čas, za vsako nezgodo ali bolezen.

Največji pogrebni zavod, v katerem izvršujemo vsa dela v največjo zadovolj-
nost naroda.

Oba telefona noč in dan:

Bell: Rosedale 1881.

O. S. Princeton 1381.

ANTON GRDINA,

TRGOVEC IN POGREBNIK

6127 ST. CLAIR AVENUE.

Severova zdravila vzdržujejo
zdravje v družinah.

Zdravje družine

je najdragocennejši zaklad in bi ga
bilo vsled tega treba varovati zelo
oprezno napram vsem izpostavlje-
nim boleznim. Po prvih znakih
oslabelosti naj si ho želodca, jeter
ali drobje, vzemite

Severa's Balsam of Life

(Severov Življenski Balzam), ki je
dobro poznan tudi za prehalo in
gro naravnost za vroči, ki provzro-
čajo sitnosti in odstranjuje komplika-
cije. Deluje na jetra, omogočuje
njih delovanje in konča neprebav-
ljanje, zaprtje in dispepsijo. Napro-
daj v vsah lekarnah. Cena 86c.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

SEIZ BROS.

Priporoča vsem slovenskim duhovnikom
svojo veliko izbiro nabožnih knjig v vseh jezi-
kih, vseh cerkvenih potrebščin, kipov, podob,
svetinjic itd.

Priporoča se tudi vsem slovenskim društvom
pri nakupu zastav in društvenih znakov.

21 BARCLAY STREET, NEW YORK

Telefon, 3985 Barclay.

Slovenski zobozdravnik

Dr. M. Josip Pleše

Ordinira od 10. ure zjutraj do 8. ure zvečer.

Ordinira tudi izven določenih ur po dogovoru.

Specialist in Bridge Work and Gold jewelry.

338 E. 72nd STREET, NEW YORK CITY

Novi Molitvenik "Ave Maria" z velikim debelim

tiskom smo začeli razpošiljati. Da ustrezemo našim rojakom, ki so vedno povpraševali po molitveniku z velikim tiskom, smo se odločili ga natisniti. Ker se nismo mogli podati v velike stroške pri sedanji draginji papirja, zato smo ga tiskali le omejeno število. Molitvenik je priročne žepne oblike, tiskan na fin tenak papir in obsega 260 strani. Vezava je trojna, namreč v platno z rdečo obrezo, cena 70c. v usnje vezan z zlato obrezo, cena \$1.00. Vatirane platnice v usnje vezan z zlato obrezo, cena \$1.25.

"AVE MARIA"

62 St. Marks Place

New York, N. Y.

Zbirka vseh slovenskih mašnih in nabožnih pesmi. Primerna zlasti za šolsko mladino. Pesmi so brez not. Knjižica trdo vezana vela

35 centov.

Naroča se pri našem
upravništvu.

ALI SI SE ŽE NAROČIL NA

KNJIGE ZVEZE KATOLIKSKIH SLOVENCEV ?

ŠE JE ČAS, DA SI JIH ZAGOTOVIŠ.—ŠTIRI ZANIMIVE KNJIGE S POŠTNINO VRED STANEJO SAMO

\$ 1.25

KUPUJTE WAR SAVINGS STAMPS!